

Kleine gebaren

Het belang van dorpsgenoten voor ouderen op het platteland

Lotte Vermeij

BIJLAGEN B1 tot en met B7

**Sociaal en Cultureel Planbureau
Den Haag, februari 2016**

Tabel B.1 Ervaren geschiktheid woning en woonomgeving, 15 jaar en ouder, 2014 (in procenten)^a

	15-29 jaar	30-44 jaar	45-59 jaar	60-74 jaar (ref.)	75-79 jaar	80-84 jaar	≥ 85 jaar
Mijn woning is geschikt voor de levensfase waar ik nu inzit.	76*	83*	82*	69	63*	66	69
Mijn woning is geschikt voor de volgende levensfase.	61*	72*	60*	49	48	56	52
Ik zou graag naar een grotere woonplaats verhuizen.	20*	8	7	8	5*	2*	1*

a De antwoordcategorieën 'wel' en 'helemaal' van toepassing werden gerekend als bevestigend; de overige categorieën 'helemaal niet', 'niet' en 'enigszins' van toepassing als ontkennend.

*: $p = < 0,05$, getoetst met t-toets op continue variabelen.

Bron: SCP/CBS (SVP'14)

Tabel B.2 Ervaren leefbaarheid en dagelijkse problemen verklaard uit individuele hulpbronnen, 75 jaar en ouder, 2014^a

	oordeel over leefbaarheid (b)	praktische problemen (odds ratio)	sociaal-emotionele problemen (odds ratio)
<i>persoonlijk kapitaal</i>			
vrouw	-,06	1,27	1,02
75-79 jaar (ref.)			
80-84 jaar	-,02	1,15	1,22
≥ 85 jaar	,08	1,03	,94
niet lichamelijk beperkt (ref.)			
licht lichamelijk beperkt	-,05	3,52*	1,92*
zwaar lichamelijk beperkt	-,09	9,26*	2,85*
<i>economisch kapitaal</i>			
laag inkomen (0%-20%) (ref.)			
(20%-40%)	-,10	1,33	1,22
(40%-80%)	-,23*	1,30	1,48
hoog inkomen (80%-100%)	-,09	1,02	,95
<i>cultureel kapitaal</i>			
lo, lbo, vmbo (ref.)			
mbo/havo/vwo	,06	,74	,61*
hbo/wo	,16*	1,16	,65
<i>sociaal kapitaal</i>			
woont alleen	-,01	1,18	1,13
≤ maandelijks familiecontact (ref.)			
(twee)wekelijks familiecontact	,03	,86	,60*
> wekelijks familiecontact	,14*	,72*	,36*
onbekend	-,00	1,22	,66
hele leven in dorp			
migratie leeftijd 0-20 jaar	,01	,71	2,07*
migratie leeftijd 21-45 jaar	,02	1,20	1,01
migratie na 45 jaar	,06	,99	1,56*
bezit auto (t.o.v. geen bezit)	,10	,23*	,81
onbekend	,06	,26*	,70
woont buiten dorp	-,06	1,09	1,11
Cons	3,67	,67	,35*
Pseudo R ²	,04	,22	,08
(n) =	1217	1197	1223

a Wegens het relatief grote aantal missende waarden bij de variabele 'contact met familie' en 'autobezit' werd hier een aparte categorie voor opgenomen.

*: p = < 0,05, getoetst met multivariate regressie-analyse.

Bron: SCP/CBS (SVP'14)

Tabel B.3 Vijf afzonderlijke dagelijkse problemen verklaard uit individuele hulpbronnen (model i) en lokaal sociaal kapitaal (model ii), 75 jaar en ouder, 2014 (in odds ratio)^a

	moeite met vervoer		moeite met huishouden		onveiligheid		eenzaamheid		neerslachtig	
	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II
<i>persoonlijk kapitaal</i>										
vrouw	1,25	1,30	1,26	1,29	,89	,91	1,04	1,09	1,33	1,43
75-79 jaar (ref.)										
80-84 jaar	1,01	1,04	1,47*	1,49*	1,28	1,36	1,04	1,12	1,44	1,65
≥ 85 jaar	1,15	1,14	1,67*	1,62*	1,26	1,31	1,00	,95	,79	,81
niet lichamelijk beperkt (ref.)										
licht lichamelijk beperkt	3,52*	3,56*	3,57*	3,60*	1,55	1,51	1,93*	1,87*	2,54*	2,48*
zwaar lichamelijk beperkt	7,62*	7,21*	8,61*	8,31*	2,42*	2,20*	3,11*	2,63*	4,63*	3,84*
<i>economisch kapitaal</i>										
laag inkomen (0%-20%) (ref.)										
(20%-40%)	1,20	1,22	1,05	1,06	1,15	1,19	1,09	1,20	2,31	2,67*
(40%-80%)	,84	,81	1,37	1,36	1,18	1,13	1,22	1,18	3,04*	3,02*
hoog inkomen (80%-100%)	1,05	1,06	,92	,91	1,17	1,28	,75	,85	1,59	2,11
<i>cultureel kapitaal</i>										
lo, lbo, vmbo (ref.)										
mbo/havo/vwo	,75	,76	,82	,82	,51	,48	,71	,68	,55	,52
hbo/wo	1,31	1,33	1,04	1,04	,61	,56	,69	,60	,44*	,40*
<i>sociaal kapitaal</i>										
woont alleen	,81	,77	1,28	1,24	1,23	1,20	1,20	1,11	1,30	1,22
≤ maandelijks familiecontact (ref.)										
(twee)wekelijks familiecontact	,88	,96	1,27	1,40	,97	,99	,52*	,68	,68	,77
> wekelijks familiecontact	,74	,85	,98	1,14	,67	,72	,33*	,48*	,42*	,52
onbekend	3,43*	3,30*	1,06	1,13	1,57	1,30	,94	,90	,96	,65
hele leven in dorp										
migratie leeftijd 0-20 jaar	,69	,68	,58	,56*	1,12	1,12	2,13*	2,05*	1,34	1,23
migratie leeftijd 21-45 jaar	,92	,81	1,19	1,07	1,53	1,39	,84	,61	,95	,75
migratie na 45 jaar	,92	,72	,96	,77	1,55	1,41	1,70*	1,02	1,34	1,01
bezit auto (t.o.v. geen bezit)	,16*	,16*	,60*	,62*	,76	,83	1,04	1,26	,47*	,54
onbekend	,34*	,39*	,41*	,44*	,60	,76	,52	,71	,59	,90
woont buiten dorp	1,08	,99	1,15	1,10	,95	,83	1,22	,92	1,40	1,12
lokale omgangsvormen		,69		,96		,43*		,42*		,27*
lokale contacten		,77		,69*		1,07		,45*		,87
Cons	,45	3,69	,13*	,40	,07*	1,20	,20 *	38,1*	,03*	4,57
Pseudo R ²	,26	,27	,18	,19	,05	,07	,09	,16	,13	,18
(n) =	1156	1156	1165	1165	1159	1159	1186	1186	1150	1150

a Wegens het relatief grote aantal missende waarden bij de variabele 'contact met familie' en 'autobezit' werd hier een aparte categorie voor opgenomen.

*: p = < 0,05, getoetst met multivariate regressie-analyse.

Bron: SCP/CBS (SVP'14)

Tabel B.4 Geschiedenis in het dorp naar leeftijd, 15 jaar en ouder, 2014 (in procenten)^a

	hele leven in het dorp	verhuisde naar dorp tussen 0-20 jaar	verhuisde naar dorp tussen 21 en 45 jaar	verhuisde naar dorp na 45 jaar
15-29 jaar	60	29	11	–
30-44 jaar	24	24	52	–
45-59 jaar	20	15	56	9
60-74 jaar	23	10	43	24
75-79 jaar	28	10	34	27
80-84 jaar	34	11	29	26
≥ 85 jaar	30	9	24	37

a Als indicator van de migratieleeftijd werd het antwoord op de vraag 'Ongeveer hoeveel jaar van uw leven woonde u in totaal in (of bij) dit dorp?' afgetrokken van de leeftijd. Wanneer deze gelijk zijn of wanneer de respondent koos voor de mogelijkheid 'Mijn hele leven' werd aangenomen dat de respondent het hele leven in het dorp woonde.

Bron: SCP/CBS (SVP'14)

Tabel B.5 Ervaren lokale omgangsvormen en lokale contacten verklaard uit individuele hulpbronnen, 75 jaar en ouder, 2014

	positief over lokale omgangsvormen (b)	lokale contacten (b)	minimaal een dorpsgenoot om hulp aan te vragen (odds ratio)
<i>persoonskapitaal</i>			
vrouw	,00	,03	,75
75-79 jaar (ref.)			
80-84 jaar	,05	,03	1,10
≥ 85 jaar	,04	-,09	,79
niet lichamelijk beperkt (ref.)			
licht lichamelijk beperkt	-,05	-,02	,91
zwaar lichamelijk beperkt	-,13*	-,15*	,54*
<i>economisch kapitaal</i>			
laag inkomen (0%-20%) (ref.)			
(20%-40%)	,02	,01	1,49
(40%-80%)	-,06	-,03	1,72*
hoog inkomen (80%-100%)	,03	-,01	2,24*
<i>cultureel kapitaal</i>			
lo, lbo, vmbo (ref.)			
mbo/havo/vwo	-,03	,02	1,05
hbo/wo	-,07	-,05	,92
<i>sociaal kapitaal</i>			
woont alleen	-,04	-,07	1,22
≤ maandelijks familiecontact (ref.)			
(twee)wekelijks familiecontact	,08	,28*	1,81*
> wekelijks familiecontact	,17*	,40*	1,88*
onbekend	-,27*	,25*	,73
hele leven in dorp			
migratie op leeftijd 0-20 jaar	,02	-,01	,73
migratie op leeftijd 21-45 jaar	-,11*	-,26*	,77
migratie na 45 jaar	-,15*	-,55*	,48*
bezit auto (t.o.v. geen bezit)	,10*	,15*	1,10
onbekend	,26*	,22*	,83
woont buiten dorp	-,15*	-,10*	,52*
Cons	3,71*	2,72	5,00
Pseudo R ²	,11	,19	,06
(n) =	1207	1214	1196

*: p = < 0,05, getoetst met multivariate regressie-analyse.

Bron: SCP/CBS (SVP'14)

Tabel B.6 Differentiatie van het effect van lokaal sociaal kapitaal op dagelijkse problemen, naar kwetsbaarheid, 75 jaar en ouder, 2014^a

	problemen (b)				moeite met huishouden (odds ratio)				moeite met vervoer (odds ratio)			
lokale contacten	-,05*	,01	-,05*	-,01	,69*	,52*	,68*	,53*	,74	,56	,73	,64
lokale omgangsvormen	-,21*	-,21*	-,14*	-,17*	,98	,97	,78	,90	,69	,69	,43	,47
lokale contacten* kwetsbaarheid ^b		-,02		-,02		1,09		1,08		1,12		1,06
lokale omgangsvormen* kwetsbaarheid			-,02	-,01			1,07	1,02			1,21	1,17
pseudo r ²	,33	,34	,33	,34	,19	,19	,19	,19	,26	,26	,26	,26
(n) =	1126	1126	1126	1126	1095	1095	1095	1095	1090	1090	1090	1090
	eenzaamheid (odds ratio)				onveilig gevoel (odds ratio)				neerslachtig (odds ratio)			
lokale contacten	,48*	,65	,48*	,67	1,03	1,73	1,03	1,83*	,91	1,27	,91	1,13
lokale omgangsvormen	,38*	,38*	,42*	,34*	,48*	,49*	,57	,40*	,25*	,25*	,42	,37
lokale contacten* kwetsbaarheid		,86		,85		,79*		,77*		,86		,91
lokale omgangsvormen* kwetsbaarheid			,95	1,04			,93	1,09			,80	,84
Pseudo R ²	,17	,17	,17	,17	,06	,06	,06	,07	,18	,18	,18	,18
(n) =	1119	1119	1119	1119	1093	1093	1093	1093	1088	1088	1088	1088

a Gecontroleerd voor sekse, opleidingsniveau, gestandaardiseerd huishoudinkomen, autobezit, lichamelijke beperkingen, familiecontact en woongeschiedenis.

b Kwetsbaarheid werd geoperationaliseerd als een optelsom van alleen wonen (1), minder dan wekelijks contact met familie (1), lichte lichamelijke beperking (1), zware lichamelijke beperking (2), laag inkomen (1), laag opleidingsniveau (1), en geen auto hebben (1). Voor de interactietermen werden beide variabelen gecentreerd voordat ze vermenigvuldigd werden.

*: p = < 0,05, getoetst met multivariate regressie-analyse.

Bron: SCP/CBS (SVP'14)

Tabel B.7 Hulp van dorpsgenoten, hoe deze tot stand komt en resterende hulpbehoefte, verklaard uit individuele hulpbronnen, 75 jaar en ouder, 2014

	hulp ontvangen (b)	gevraagd (odds ratio)	bood aan (odds ratio)	via bemiddeling (odds ratio)	zou meer hulp willen (odds ratio)
<i>persoonskapitaal</i>					
vrouw	-,05	1,01	1,48*	,87	1,01
75-79 jaar (ref.)					
80-84 jaar	,15*	1,15	,92	1,03	1,21
≥ 85 jaar	,25*	1,52	1,05	1,46	1,13
niet lichamelijk beperkt (ref.)					
licht lichamelijk beperkt	,15*	1,07	1,20	1,33	1,55*
zwaar lichamelijk beperkt	,36*	1,15	1,24	2,04*	2,62*
<i>economisch kapitaal</i>					
laag inkomen (0%-20%) (ref.)					
(20%-40%)	,18*	,78	1,63*	,88	1,69*
(40%-80%)	,19*	,85	2,03*	,90	1,44
hoog inkomen (80%-100%)	,28*	,48	1,87*	1,05	1,58
<i>cultureel kapitaal</i>					
lo, lbo, vmbo (ref.)					
mbo/havo/vwo	-,04	,84	1,59*	,55*	1,08
hbo/wo	-,11	1,16	,90	,47*	,71
<i>sociaal kapitaal</i>					
woont alleen					
	,31*	,85	,87	1,24	1,18
≤ maandelijks familiecontact (ref.)					
(twee)wekelijks familiecontact	-,09	,61	1,67	1,32	1,26
>wekelijks familiecontact	-,04	,93	1,77*	1,38	,94
onbekend	,08	,43	1,55	,76	,59
hele leven in dorp					
migratie op leeftijd 0-20 jaar	,16	,83	1,26	1,97*	1,36
migratie op leeftijd 21-45 jaar	-,05	1,27	,91	,90	1,34
migratie na 45 jaar	-,05	,74	1,22	1,09	1,49*
bezit auto (t.o.v. geen bezit)					
onbekend	-,33*	,91	1,11	,96	,95
	-,04	,78	,74	,23*	1,09
Cons	1,69*	,29*	,14	,23*	,20*
Pseudo R ²	,18	,02	,03	,06	,04
(n) =	1205	827	827	827	1162

*: p = < 0,05, getoetst met multivariate regressie-analyse.

Bron: SCP/CBS (SVP'14)